

man ikke har nogen anden. Det er godt nok at kunne se tilbage i Tiden, at dele den Opfattelse, som en bekjendt Historieforfatter har af Middelalderen, nemlig at Middelalderen i Grunden levede paa en Mødding, og saa prijte sig lykkelig, fordi man ikke længere lever paa en Mødding, men det er jo saa med fattige Arbejdere: de ere i Reglen ikke og kunne ikke være saa overordentlig udviklede i Retning af historisk Viden, i Retning af Kundskab om, hvorledes man levede for 2, 3 eller 500 Aar siden. De se paa al Ting, saaledes som det i dette Dieblif er, og det er dem kun en daarlig Trøst, at der er Folk i London og andre Steder, som maaste leve paa endnu uslere Billaar. Det Synspunkt, vi maa grunde vor Betragtning paa, er ikke om Andre have det værre, men om vore Egne have det saa godt, som vi maa ønske, og som vi ere i Stand til at skaffe dem det. Der er talt om den nuværende Billighed paa Leiligheder, og at der er Leiligheder i Overflod; men den nuværende Billighed er selvfølgelig ganske forbigaaende; man kan være ganske overbevist om, at i samme Dieblif de økonomiske Forhold forandre sig noget, saa der kommer mere Arbejde, vil denne Billighed falde bort, med Nødvendighed ville saa de private Eiere sætte Prisen paa deres Leiligheder op. Men det, der skulde opnaas ved Arbejderboliger, var en blivende Tilstand, hvor man skaffede billige Leiligheder, fordi man ikke i og for sig skulde fortjene paa Foretagendet, men dette kun skulde forrente sig. Det vilde blive anderledes konstante Forhold, der vilde fremkomme derved end de nuværende, der kun høre et forbigaaende Dieblif til. Der gjordes den Indvending mod enkelte af de Exempler, jeg havde anført paa bedre Dødelighedsforhold i sunde Boliger, at for Exempel de Boliger, Byggeselskabet har opført ved Øster Farimagsgade slet ikke vare Bevis paa, at Arbejderdødeligheden var ringere i saadanne Boliger, fordi det ikke var Arbejdere, der bo der. Hvis det virkelig forholder sig saa, hvad jeg ikke er i Stand til tilfulde at have nogen Mening om, er det selvfølgelig ikke noget Bevis paa, at Arbejderne der have ringere Dødelighed, men paa, at der trænges til flere Arbejderboliger, end vi tænkte, naar selv dette Kvarter, der er opført med Arbejderne for Die, er taget i Besiddelse af Folk, der leve udenfor og over den egentlige Arbejderstand. Endelig kommer jeg til de Bemærkninger, den ærede Finantsminister gjorde. Det kan selvfølgelig ikke Andet end glæde Forslagsstillerne, at man fra den Side har stillet sig saa sympathetisk til selve Grund-

tanken i vort Forslag. Finantsministeren anerkjender, at om han end under sædvanlige Forhold ikke vilde anse det for en naturlig Opgave for Staten at gribe ind her, er det dog under ekstraordinære Forhold fuldt forsvareligt at træde til paa billige Billaar. Dette „billige Billaar“ maa jeg tilstaa opfattede jeg i den modsatte Betydning af den, Finantsministeren lægger deri; jeg opfattede det som Billaar, der vare billige for den, man vil hjælpe, jeg opfattede det som Billaar, der i Virkeligheden kunde skaffe, i dette Tilfælde Kommunen, saa billige Kræfter at arbejde med, at der var Grund til at tro, den kunde blive i Stand til at føre Opgaven igjennem. — Det staar mig ikke aldeles klart efter den ærede Finantsministers Foredrag, om hans Sympathi for Lovforslaget strækker sig ud over en almindelig Deltagelse for dets Grundtanke, men andre Ord, om Finantsministerens Udtalelse betyder en direkte Tilslutning til dette foreliggende Lovforslag, maaste med en eller anden Modifikation paa underordnede Punkter, eller om det blot var en almindelig Anerkjendelse af, at der her var en Opgave at løse. Jeg tror, det vil have sin store Betydning for denne Sags videre Forhandling, om det staar klart for Alle, hvorledes Regjeringen stiller sig til dette Forslag. Derfor gjælder mit Spørgsmaal dette: Har det været den hvitærede Finantsministers Mening at slutte sig til dette Forslag, saaledes som det foreligger, om end med Underændringer paa et og andet Punkt, eller er det Finantsministerens Mening ved dette Forslag blot at ville hjælpe til at gjøre de første Forsøg med et Foretagende, Finantsministeren selv gav de yderste Grundrids af, et bestemt System af Arbejderboliger, om hvilket Ministeren mente, at de vare særdeles praktiske. Det, som for Forslagsstillerne staar som det Væsentlige, der skulde foregaa her i Folkethinget, er, at man, idet man bevilger Kommunen det Laan, man har foreslaaet, overlader det til Kommunen selv i Kraft af de Undersøgelser, den maatte kunne anstille, at afgjøre, hvilket Bygningssystem der maatte anses for det rette, medens de ville anse det for Noget, der vilde vanstelliggjøre netop Kommunens Godkjendelse af Forslaget, hvis man her under Forhandlingerne vilde slaa et bestemt System fast. Jeg tillader mig altsaa at spørge den hvitærede Finantsminister, om det var hans Mening at slutte sig til dette Forslag, uden at der var nogen Begrænsning i Henseende til, hvilket Bygningssystem der skulde benyttes, eller om hans Ord maatte opfattes saaledes, at det kun var